

Ställningstagande från OpenAccess.se angående Elsevier-krav på separata avtal om parallellpublicering

Antaget vid styrgruppens möte den 23 maj 2011

Elsevier har skärpt sin policy när det gäller att tillåta parallellpublicering av artiklar, något som går emot universitetens och forskningsfinansiärernas önskemål att öka spridning och tillgänglighet av forskningsresultat - open access.

Enligt Elseviers allmänna policy för parallellpublicering är det tillåtet för författare att lägga ut en kopia av sin artikel på egen webbsida eller i ett öppet arkiv. Elsevier har däremot skärpt sin policy i de fall det finns ett open access-krav med beslut att systematiskt samla och sprida artiklar i ett specifikt öppet arkiv (t.ex. PubMed Central eller i ett lärosätets öppna arkiv). I dessa fall krävs särskilda avtal mellan Elsevier och lärosätet/forskningsfinansiären, vilket kan innebära fördröjd tillgänglighet.¹

Samverkansprogrammet OpenAccess.se verkar för fri tillgänglighet på Internet för de arbeten som produceras av svenska forskare. Styrgruppen för OpenAccess.se beklagar varje åtgärd som begränsar spridning och fri tillgänglighet av forskningsresultat. Styrgruppen känner också oro över att Elseviers krav skapar osäkerhet om författares rättigheter angående parallellpublicering.

Styrgruppens tolkning av Elseviers nya policy är att enbart de lärosäten som har open access-krav med direktiv att göra forskarnas publikationer fritt tillgängliga i lärosätets öppna arkiv berörs. Däremot berörs inte svenska forskningsfinansiärer med open access-krav eftersom det inte finns särskilda direktiv att deponera publikationer i ett specifikt öppet arkiv. Här gäller Elseviers allmänna policy angående parallellpublicering för enskilda forskare.

SPARC, SPARC Europe och COAR har gjort ett gemensamt uttalande där man starkt avråder lärosäten och övriga att sluta sådana separata avtal.²

Styrgruppen för OpenAccess.se har diskuterat frågan och enats om följande uttalande:

- Vi vänder oss starkt emot Elseviers nya krav vad gäller separata avtal om författarrättigheter och uppmanar Elsevier att släppa detta krav.

¹ Elsevier's policy: Elsevier believes that individual authors should be able to distribute their AAMs for their personal voluntary needs and interests, e.g. posting to their websites or their institution's repository, e-mailing to colleagues. However, our policies differ regarding the systematic aggregation or distribution of AAMs to ensure the sustainability of the journals to which AAMs are submitted. Therefore, deposit in, or posting to, subject-oriented or centralised repositories (such as PubMed Central), or institutional repositories with systematic posting mandates is permitted only under specific agreements between Elsevier and the repository, agency or institution, and only consistent with the Publisher's policies concerning such repositories. <http://www.elsevier.com/wps/find/authorsview.authors/postingpolicy>

² <http://www.sparceurope.org/news/public-response-on-behalf-of-sparc-sparc-europe-and-coar-regarding-publishers-self-deposit-policies>

- Vi rekommenderar svenska lärosäten med open access-krav att *inte* ingå särskilda lokala avtal med Elsevier. Istället bör frågan hänvisas till diskussioner inom ramen för det nationella licensavtalet med Elsevier.